

lijk Shapeways, waarin Philips een belang heeft van ruim 20 procent. Shapeways is verder grotendeels in handen van private equity. Philips verkreeg het belang door voor ongeveer 3 miljoen euro aan activiteiten naar Shapeways over te hevelen, dus de investering was gering. Over de huidige waarde die aan het belang in Shapeways wordt toegekend, doet Philips geen mededelingen.

Shapeways maakt zelf geen printers, maar heeft twee printfabrieken, in New York en Eindhoven. Daarnaast houdt het bedrijf een actieve 'community' in de lucht. Bij Shapeways kan iedereen producten ontwerpen, maken en verkopen. Daarvoor heeft het bedrijf machines van verschillende fabrikanten beschikbaar.

Via de website van Shapeways

kan men modellen laten printen of aanpassen via het 'Co-Creator Platform'. Vervolgens kan er direct worden verkocht via de Shapeways Shops. Ontwerpers kunnen zelf ook een winkel openen.

Oprichter Peter Weijmarshausen noemde Shapeways in een interview met het blad *Emerce* de 'Amazon voor 3D-printing'. Er werden in 2014 ruim 180.000 artikelen per maand geprint, een verdubbeling ten opzichte van het jaar ervoor. Het aantal winkels op Shapeways is gegroeid tot 23.000 en er zijn een half miljoen mensen actief.

Het merendeel van de gebruikers van Shapeways zijn nu vooral ontwerpers, architecten en 'early adoptors'. Het moment dat de consument ontdekt wat 3D-printen voor hem kan betekenen, komt er

volgens Weijmarshausen echter snel aan. Nu zijn veel artikelen nog relatief duur. Meer concurrentie en de komst van nieuwe printers zal de prijzen echter snel drukken.

Op Shapeways worden ook beeldjes en voorwerpen aangeboden die gebaseerd zijn op bekende speelgoedmerken. Daar is niets illegaals aan, er wordt samengewerkt met de licentiehouders. Recent sloot Shapeways een overeenkomst met speelgoedfabrikant Hasbro, dat de rechten op My Little Pony bezit. Die bedrijven vinden het vaak prima als er creaties worden gemaakt met hun merken, zolang het netjes blijft en zij een deel van de opbrengst krijgen.

IN BEDRIJF

Shapeways heeft geen beursnotering. De belangrijkste vier beursgenoteerde bedrijven die zich bezighouden met het maken van 3D-printers zijn allemaal genoteerd in de VS. Het zijn 3D Systems Corporation (ticker DDD), Stratasys (SSYS), ExOne Company (XONE) en het Duitse Voxeljet AG (VJET), dat ook in Duitsland een notering heeft.

3D Systems is van die vier de grootste met een beurswaarde van 3,5 miljard dollar en een jaaromzet van bijna 900 miljoen dollar. 3D Systems is groot geworden door actief andere bedrijven op te kopen. Het heeft hierdoor nu verschillende technieken in huis waaronder stereolithografie, laser sintering, direct metal sintering, multi-jet modeling, color jet printing, film transfer imaging en plastic jet printing. 3D Systems heeft van al zijn concurrenten het breedste productpalet.

Het aandeel is in het afgelopen jaar meer dan gehalveerd, waardoor de koers op 30 keer de verwachte winst voor 2015 terecht is gekomen. Analisten verschillen sterk van mening over 3D Systems, en het is natuurlijk geen aandeel zonder risico.